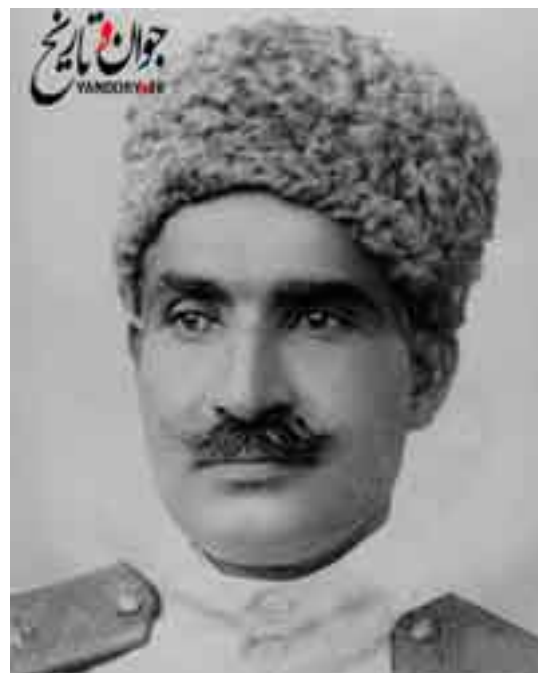


## اولین کودتای رضاخان

۲۴ شهریور ۱۳۹۵ ساعت ۱۱:۵۵

رضاخان پیش از این کودتا نیز کودتایی کوچک تر را تمرین کرده بود. کودتایی که در آن هم ماهیت ضد کمونیستی خود را نشان داد و هم توانایی اش در انجام کودتا را اثبات کرد.

جوان و تاریخ- تاریخ شفاهی



عمدتا زمانی که از کودتای رضاخان سخن به میان می آید، همگان به یاد کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ می افتند. کودتایی که نقطه عطفی مهم در تاریخ معاصر ایران بود و با اشاره انگلیسی ها به وقوع پیوست. اما واقعیت این است که رضاخان پیش از این کودتا نیز کودتایی کوچک تر را تمرین کرده بود. کودتایی که در آن هم ماهیت ضد کمونیستی خود را نشان داد و هم توانایی اش در انجام کودتا را اثبات کرد. اولین کودتای رضاخان در خود قزاق خانه انجام شد:

«پس از اینکه رژیم امپراتوری روسیه بهم خورد دولت انقلابی شوروی پالکونیک کلرژه را به ریاست دیویزیون قزاق به جای ژنرال مایدل، که از طرف روسیه تزاری به ایران گسیل شده بود و بیش از دو سال فرماندهی قزاق خانه را به عهده داشت، معین نمود وقتی کلرژه به ایران آمد، پالکونیک استاروسلسکی معاون ژنرال مایدل، درصدد برآمد که نگذارد پالکونیک کلرژه به این کار برقرار بماند. بنابراین درصدد کارشکنی برآمد.»

«در آن هنگام سرتیپ رضاخان به فرماندهی فوج همدان منصوب شده بود. به این معنی که مقرر شده بود خود ایشان فروچی تهیه و تکمیل نماید به نام فوج همدان و از تهران به همدان بروند و برای این کار در دروازه قزوین کاروان سرایی اجاره کرد و افرادی استخدام و تعلیم داده بود. پالکونیک استاروسلسکی منویات خود را با سرتیپ رضاخان به میان نهاده و موافقت شد که در قزاق خانه کودتایی کنند و امور قزاق خانه را به استاروسلسکی بسپارند و کلرژه را، که افسر انقلابی بود به روسیه بازگردانند. استاروسلسکی این موضوع را با دولت وثوق الدوله نیز حل کرده بود که چون کلرژه کمونیست است و وجودش در قزاق خانه به زیان کشور ایران می باشد، باید او را بیرون کرد و منظور از کودتا فقط تغییراتی در قزاق خانه است و ربطی به امور دولت ندارد. بنابراین نیمه شبی فوج همدان به ریاست سرتیپ رضاخان از دروازه قزوین حرکت و در محل فعلی ستاد ارتش، که منزل شخصی رئیس دیویزیون قزاق بود، وارد شدند. ابتدا پالکونیک کلرژه را محاصره و استعفای او را گرفتند، و سپس استاروسلسکی را به فرماندهی قزاق خانه برقرار نمودند. پلکونیک کلرژه پس از استعفاء به سفارت شوروی رفت و از آن جا به روسیه عزیمت نمود. و در حقیقت اولین کودتایی که اعلی حضرت رضاشاه نمود، این کودتا بود...» ۱

پی نوشت ها:

۱- احمد امیر احمدی، خاطرات نخستین سپید ایران، غلامحسین زرگری نژاد، تهران، موسسه پژوهش و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۳،

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/23035/موضا.ان-كو.وتا.پا.ولينا/23035>